

MAGYAR MERKUR

I 7 8 9-dik észtenőben.

A Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel

Szombaton Mind-Sz. havának 17-dik Napján.

Hadi történetek.

Rendre meg-jutalmazza ő Felfége azokat az érde-
mes hadi férfiakat, a kik a Törökökkel tartott
ütközetekben mind vitézségekkel járultak a töb-
biek előtt, mind okos intézésekkel a hartznak szeren-
tsés ki-menetelire szolgáltak. Szamba vévén a H. S.
V. Klerfő Grófnak, a F. V. HH. Hohenlohe Fejed-
lemnek és Braun Grófnak érdemét, mind a 3-at a
M. Trézsia Vitéz Rendjének Commendátorivá tenni
méltóztatott. — Ama nagy és ditső hírü Generá-
lis Strázsamesternek Karaitzay Bárónak, a ki a Török
háborúnak kezdetétől fogva minden tsatákban, külö-
nösen pedig a Fokfáni és Rimniki ütközetekben egy-
okos és szemes Vezérnek és igaz vitéznek nevét ér-
demlette, a Vezérétül meg-fosztatott Rizekur könnyü

lovás Regimentjét méltóztatott adni. Továbbá az első Székely Gyalog Regimentnek Óbersterét *Horváthot* Generális-Strázsamesteri, a V. Barkó Húszárok Fő Hadnagyát *Grávent* második Óbersteri méltóságra emelte. A Belgrádi hóftátoknak ostromlásában különös vitézséggel forgott *Barthodeiszky* Fő Strázsamestert, Fő Hadnagysággal, és a Granadér-Kapitányt *Eszterházi* Fejedelmet Fő Strázsamesterséggel méltóztatott megjutalmazni. — A *Boboránál*, *Dobrozzellónél*, és *Mihálydinál* e jelen való hartzra-keléskor történt hartzokban 3 al-tisztek az Ottotsáni vég-vidéki Regimentből, 3 al-tisztek a Likkai vég-vidéki Regimentből, továbbá 14 köz-emberek Erdödy Húszároktul személyenként való vitéz tselkedetekkel, olly jelesekké tettek magokat, hogy a Fő Vezér *Laudon* Báro érdemeleknek ítélte őket lenni, nevezetesen az Ottotsáni Regimentből való Strázsamestert arany numizmának, a többieket pedig ezüst numizmának el-nyerésére.

Az Orosz Fő Vezér *Potemkin* Fejedelem September. 26-dikán a Gárda-Tisztet *Laudon* Bárót a Bétsi udvaron lévő Orosz Cs. követhoz küldötte azzal a tudósítással, hogy az ő elő-serege a Generális-Hadnagy *Anhalt Bernburgi* Fejedelemnek vezérlése alatt egy Török sereget *Kausánál* nem megszűre Bendertől megtámadott és meg is vert. Az ellenséges seregnek vezére vólt a 3 ló farku *Basa Haffsan*, a ki a múlt esztendőben mint *Seráfzkir Reboja Mohilánál* komendérozott. A *Basa* az ő Fő-Tisztjeivel és 100-nál több emberekkel hadi fogolyjá tétetett, és 700-an megölettetek. Az egész tábor és 3 ágyúk a győzők prédája lettenek. — Ugyan azon kurir hozta annak a hirnek megerősítését is, melly már az előbbeni levelekből tudva vagon, tudniillik, hogy valamivel elébb *Répnin* Fejedelem *Tobáknál* *Belsarábiában* a hajdani Török Fő

Fő Hajós Vezért és mostani Seráfzkirt, *Garzi Hafsan Basát* meg-győzte, ki is olly igen meg-törettetett, hogy az ő egész táborát és ágyúit fel-dúlták a győ-zők, és maga az ő seregének maradványjával *Izmáil* felé futott.

A *Berbir*ből ki-hajtott kapitány, a ki mostaná-ban *Bányaluká*ban tartózkodik, nem régenten 250 lo-vas Törökökkel *Mafitzon* Berbirhez 2 óra járó föld-nyire való falun a haratsot szedte-bé. Egy jobbágy panaszra mégyen a kapitányhoz, hogy egy Török erő-vel el-vette tőle puskáját; tüftént elő-hivatja a kapi-tány a Törököket, és annak a kinél a fegyver talát-tatott, nyakába vetteték a kötél, hogy a leg-közelebb való fára fel-akasztassék. A többi Törökök térdre es-ve esedeztek pajtásokért, és kegyelmet nyertek tár-foknak; a haragra ingereltetett kapitány elő fogja an-nakutánna tsakányját és derekafon meg-veri a bűnös Törököt. — *Kvozdánovits* Generális Ur a haramiáktól háborgattatott Berbiri környékbéli faluknak egynehány szabad seregbélieket adott segítségül, hogy együtt va-dífszák a haramiákat. Az ebben a környékben la-kozo Bosznyákok előre bé-jelentették magokat a Bá-nyalukai Törököknél, vallyon meg-engedtetnék é né-kiek a mi szabad katonáinkal a végre egyesülni; melly-re a Bányalukaiak nem tsak rá-állottak kérésekre, ha-nem nagyon is dítstérték a Generális Urnak szándékát.

Belgrádban a két fejü fas lengedez mostanában; a fél hód az útolsó fertályba lépett-által és nem lát-tatik immár. Ezen hónapnak kezdetén meg parantsol-ta a Fő Vezér, hogy mind azok, a kik nem foglalá-tóságban, hanem tsupán tsudára jöttek *Zimony*ba, el-távozzanak. A vizi városban lakozó Törököknek el-árkoltatott útjok az erőtségbe, a nagy tüzelles miatt, melly az utakat el-öntötte. Midőn 7-dikén a fel-adás-
ról

ról való alkuvások kezdődtenek volna, kemény parantsolat jött-ki a Fő Vezértől, hogy 48 órák alatt, sem a közönséges posta, sem stafeta, sem útas tovább ne botsáttassék. 8-dikán hírré tétetett Zimonyban, hogy mind azok, a kiknek a Belgrádiaknál vagyon mit keresniük, a városi Tanátsnál jelentsék magokat; és még estvélig 60-ezer piafterek lipuidáltattak. 9-dikén *Vég-Szendő* a fel-adásra intetett, melly megtudván a Belgrádi alkuvást, nem fogott fokáig vonakodni. A Szerbiai szabad fereg *Hafsán Basa Palánkanal* áll, és még gyakor izben tsatázik a Seráfzkirnek szélső vigyázóival, a ki még *Tyupriánál* táborozik. — Még bizonytalan, a Seráfzkirnek fog é eleibe menni a mi Fő-Vezérünk, vagy ezen hartzra-kelelé *Orsovának* meg-vételével bé-fejezni. A Fő Vezér az ő planumját Bétsbe küldötte, és várja a választ reája.

A *Rínniki ütközetnek folytatása*. Minekutánna *Szuvarov* Generális a *Tirgu Kukuluj* kis táborbul elűzött fereget, és a Török segítséget meg-szalasztotta volna, egy lineába állította az Orosz feregeket Kóburg Hertzegnek jobbik szárnyával, és mivel ezen a részen alább-hagyott a tüzellés, fél óráig ki-nyugodni engedte az ő népét. Kóburg Hertzeg feregének két ütközetei azonban a sűrű bokrokból elő-jöttek, és már szemközt állának az ellenséges nagy haddal. Az ellenségnek minden gyalogsága, mellybe 40-ezer Jantsárok *Agabasanak* vezérlése alatt foglalva valának, a két ellenséges tábor között *Kringu Mejlör* nevezetű erdőn kívül állott, melly előtt sántzokat vetett vala-fel, és ágyúkkal rakta vala-meg; jobbra balra az erdő körül az ellenséges lovaság sűrű tsemókban a félre fekvő dombokon 2 órányira állott. Az ellenség keményen ágyúzott, és a mint a feregek állottak hofzfában meg-támadta őket; kiváltképpen a mi feregünknek

bal

bal szárnyát és hátát akarta be-keríteni, mivel ezt leg-könnyebb volt körül járni. Azonnal az egész sereg musika szóval és lengedező zászlokkal eleibe ment az ellenséges hadnak, és sorjába el-lőtte az ágyúkat az ellenségre, ki is az által távol maradni kényszerítettett. De hogy az Orosz feregekkel egy sorba maradjanak, sükség volt egynehány minutáig meg-állapodni: abban a szempillantásban hasznokra fordítják a Törökök adombokat és a magos füvet a jobb szárny előtt, és annak kedvezése alatt nagy számmal körül járják a bal szárnyat. Azonnal eleibek ment ugyan egy bataljonunk és erősen ágyúzott reájok; de mivel mind untalan bellyebb nyomultanak, és mind inkább hátunk felé fordultak, még egy batalljon elő-mozdított, a két Obersterek *Képiro* és *Auffsész* olly rendeléseket tettek, hogy a lovaságnak oldala és háta fedezve maradt. Egy csoport Spáhik, a kik igen vakmerően nyargáltak felénk, a Barkó Húszároktul meg-támadtattak, és fokban le-apritattak, a többiek pedig az ellenségnek nagy ereje miatt nem vétettek úzóbe.

Azon közben hogy a mi seregünknek bal szárnya ilyenképpen foglalatoskodik vala, a Nagy Vezér egynehány ezer lovasokat és 6 ágyúkat a mi jobb szárnyunk felé küld, a hol áll vala *Karaitzay* Generálisnak ferege, kit is ujonnan nagy erővel meg-támadtanak. Az ellenség olly el-tökélt szívvel jött, hogy Szamba se vévén a mi ágyúinknak hathatós tüzellését a gyalogságunkig nyomultak, és ámbár a mi seregünknek álhatatosságát meg-nem győzhette, mindazáltal olly fokszor meg-ujította a hartzot, hogy a Generálisnak, két ízben kellett az egész lovasággal közöbe vágni, még végtére fel-forgattatott, és hátrálni kényszerítettett.

Alig vette volt észre *Szuwarov* Generális, hogy távol a kaptzája *Karaitzay* Generálisnak, midőn min-

den erejével, szünet nélkül való ágyuzással a mi jobb szárnyunknak segítésére fletett és az ő karabini egy Divizio Barkó Húszárokkal Graven Fő Hadnagy alatt oly erőszakosan tsaptak az ellenfégre, hogy tovább helyt nem állhata és hátrálni kénytelenítették. Midőn ezen lovaság a gyalogoknak háta megett ismét rendbe szedte volna magát, a Törökök ujonnan *Karaitzay* Generális ellen fordultak és 30 lépésnyire nyargaltak serege eleibe, de mivel azomban a Hertzeg egy batalljont segítségére küldött volt, tellyeséggel visszaverették.

Már most az Orosz sereg abból a tájékból kijött mellyen az ellenséges kis táborot megverte volt, és a Cs. K. sereghez kaptsolta magát, de ámbár mind előlről mind oldalról elűzték volt az egyesült seregek az ellenséget, mindazáltal még a sántzba vett erdőből is, mellybe vontta magát az egész Török lovas sereg, és a *Rimmik* mellett álló hasonlóképpen béfantzolt táborából is ki-kellett kergetni. Megparantsolá tehát a Hertzeg, hogy *Jordis* és *Levenér* Generálisoknak két osztályjai is előre mozduljanak, és jobbra a *Karaitzay* seregéhez tsatolják magokat. Mihelyt együtt vóltanak a seregek, szorosabban összeállának négy szegeletekbe, és megparantsolták nekik, hogy fél abronts forma lineában és szünet nélkül való tüzellés közben az erdőbéli sántzra rohanjanak. Ezen parantsolatot oly örömmel tellyesítette-be az egyesült sereg, hogy közönségesen nagy rikoltással és sebes lépésekkel az erdőnek menének. A két komendérozó Vezérek, minden Generálisokkal együtt ezen hartzban szüntűgy valamint az egész ütközetben seregeik előtt mentenek. Az ellenség irtóztatóképpen ágyuza a mi elő kelő népünkre, de minekutánna 1000 lépésnyire közelgetett volna, kevesé alább hagyott az ágyuzás,
és

és az ellenség hátra vonta az ő ágyuit; ellenben az erdő körül lévő fántzokon kívül sűrű rendekbe állított számos gyalog népét. A két Vezéreknek azon léren gondjuk, hogy egy felől az ellenség az ő ágyuit el-ne hirtzolhassa, más felől pedig, hogy a neki dühödött Jantsároknak gyilkos tüzetül meg-fzabadítsanak feregeink, parantsolatot adának tehát a lovasságnak, hogy a gyalogság eleibe nyargaljon, a Jantsárok közzé vágjon, azokat széllyel verje és a gyalogságnak négy szegeletjei között lévő üres helyen megint visszafzahuzza magát a lineába. Ez tökéletesen el-sült: az egyesült két feregeknek lovassai úto érték az ellenséget, és bellyebb az érdőbe vonni magát kényszerítették. Az őket sebes futással követő gyalogság az ellenségnek fántzaihoz ért, által hágtá azokat, és az ágyújukba kapaskodott Jantsárokat által szúrta, az ágyúkat el-foglalta és az érdőbe kergette az ellenséget. A feregekből elő-hivatott önként vállalkozott katonák az erdőt meg-járák és abban el-rejtett fok száz Törököt le-vágának. Ezen utolsó csapás tellyeséggel végett vetett ezen nevezetes és nyakas ütközetnek; de mindazáltal hogy tökéletes legyen a győzödelem és hogy a meg-győzöttetett és sebes futásban lévő ellenség meg-akadályoztassék, ne hogy megint öszve szedje minden erejét és *Rimnik* mellett fántzba vett táborában újra meg-erősítse magát, a mennyire lehetett nyomában kergette őtet az Orosz Generális a Kozákokkal, Arnautákkal, karabinosokkal és granadérokka valamint szinte *Karaitzay* Generális az ő feregével. Az Orosz sereg jobbra, és a Hertzeg serege balra az erdőtől, nyomultak utánna. Ámbár az ellenség sebes szaladásban volt, mindazáltal gyakor izben öszve-gyülekezett, és győzödelmes feregeinknek végső erejét is ellene állította.

Hogy

Hogy semmit se mulafson-el ártalmunkra , az út felén el-széllyedt puska-por hordókat is meg-gyujtotta , melly által a mieink között némellyek meg-sértettek ugyan, de azzal többet ártott magának ; mert a neki bozfzonkodott gyalogság és lovasság ágyúzással , fegyverrel és kardal olly kegyetlenül öldöfte az ellenséget, hogy az erdőtől fogva a *Rimmiki* táborig másodfél órányira holt testekkel vólt az út be-teritve. Ezt a tábert is hamarjában oda hagyta az ellenség , nyakra főre keresztül ment a folyó vizen , nekünk az út felén a parton , és a vízben hagyta egész táborát minden podjászfzaival és hadi készületeivel együtt. A vízben feküttek 4000-ig való terhelt szekerek , 50 ágyúk és mozsárok , munitziós talyigák , puska-por-hordók , riskásával meg-rakott szekerek , tevék , lovak , bivalok és juhok egymás hátán fekvé , úgy hogy azáltal a viznek folyáfa meg-gátoltatott.

(*A' mi még hátra vagyon , azt jövő alkal-*)
matofsággal.

Erdély országbul. A' mi népünknek nagyobb része melly eddig *Kinenynél* a' Vörös Toronyi Paszfzefon táborozik vala e m. f. hónapnak 5-dikén be-nyomódott Oláh országba *Argyis* felé. Ugyan az történt ezen a' napon a' többi Paszfzufokon - is. — Azt hirlelik , hogy a' Nagy Vezér az ő utolsó veszedelme után *Mártinyestyénel* új sereget küldött Oláh országba.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.